

VEREENIGING
VOOR PENNINGKUNST
TE AMSTERDAM

JAARVERSLAG
1946

VEREENIGING
VOOR PENNINGKUNST
TE AMSTERDAM

JAARVERSLAG
1946

BESTUUR

C. G. VATTIER KRAANE	Voorzitter	
Dr. M. A. EVELEIN	Secretaris-Penningm.	
Mr. D. GILTAY VETH	}	
G. H. 's GRAVESANDE		
A. A. M. STOLS		Leden
Jhr. Ir. A. C. VON WEILER		
JAN WILS		

PENNINGRAAD

Dr. M. A. EVELEIN
Mr. D. GILTAY VETH
Jhr. Ir. A. C. VON WEILER
JAN WILS

SECRETARIAAT

NICOLAISTRAAT 5 — 'S-GRAVENHAGE
GIRONUMMER DER VEREENIGING 96820

JAARVERSLAG VAN DE VEREENIGING VOOR PENNINGKUNST OVER 1946

Op de jaarvergadering van 1946, gehouden den 30sten December, werden tot nieuwe bestuursleden gekozen de heeren Mr. D. Giltay Velth, G. H. 's Grave-sande en A. A. M. Stols. Door het overlijden van den heer H. Holke in 1944 en het vertrek van den heer P. J. Gerke naar Indië in 1945 diende in beide vacatures nog te worden voorzien, terwijl daarenboven de aanvulling van het bestuur en den penningraad met een nieuw lid door het bestuur was wenschelijk geacht. Als gevolg van de tijdsomstandigheden had het bestuur zich genoodzaakt gezien voor te stellen de contributie te verhogen tot / 7.50, waartoe op de jaarvergadering besloten werd. Van deze verhoging werd aan de leden bericht gezonden. Zooals te verwachten was, meenden verschillende leden voor hun lidmaatschap te moeten bedanken. Tegenover hun aantal van 30 staan echter 11 nieuwe leden voor 1947, wier toetreden des te meer gewaardeerd werd. De fraaie penning van 1946 op het bombardement van Rotterdam, den 14de Mei 1940, heeft zonder twijfel tot dit nieuwe ledental bijgedragen.

De penning (Pl. I, 1) geeft op de voorzijde de uitgebrande St. Laurenskerk met haar puin en verwrongen ijzeren balken. Rookgolven kronkelen zich om haar toren. De keerzijde draagt het opschrift: De stad, die zee bij zee omspant, wordt zelve tot een zee, die brandt — schoone dichtregels van den dichter Jan Prins (C. L. Schepp). Daarover breidt de brandende stad haar rookwolken uit, en vertoonen zich in de lucht zes bommenwerpers. De penning werd gemodelleerd door den kunstenaar Cor van Kralingen.

De firma Gerritsen en v. Kempen te Zeist schonk aan de vereeniging acht penningen, in haar ateliers geslagen op den oorlogstijd. Zij zullen op de eerstvolgende vergadering aan de leden worden getoond.

Op 1 Januari 1947 bedroeg het aantal leden 239 tegenover 255 op 1 Januari 1946. Behalve zij, die bedankten, ontvielen aan de Vereeniging twee leden door overlijden, een lid werd wegens niet te innen contributie van de ledenlijst afgevoerd. Overigens werd de achterstand aan contributies, ontstaan door de onbekendheid van adressen, geheel ingehaald.

Tot genoegen van het bestuur meldde zich van de Indische leden, naar Nederland gerepatrieerd, één weer als lid aan. Opgave van verdere adressen van gerepatrieerde leden zal het bestuur zeer op prijs stellen.

De rekening en verantwoording over 1946, aan dit jaarverslag toegevoegd, werd door de kascommissie, bestaande uit de heeren M. J. Slaats en L. Spaanderman, nagezien en goedgekeurd.

M. A. EVELEIN, Secretaris.

REKENING EN VERANTWOORDING

Saldo 1 Januari 1946	/	896,72
Contributie over 1946	"	1229,38
Achterstallige contributies	"	796,—
Vooruitbetaalde contributies	"	55,—
Verkoop nabestelde penningen	"	46,—
Terug van Kon. Begeer	"	86,64
Geblokkeerde Girorekening	"	946,50
		/ 4056,24

OVERZICHT DER

DEBET			
1 Jan. 1946	Saldo Nutspaarbank	/	669,07
31 Dec. 1946	Rente	"	15,05
			/ 684,12

VAN DEN PENNINGMEESTER OVER 1946

Honorarium Kunstenaar	f	300,—
Kosten van aanmaak penning 1945	"	300,—
250 Afslagen penning 1945	"	506,—
Cliché Jaarverslag 1944	"	25,34
" 1945	"	90,—
Drukkosten 1944	"	33,44
Drukwerk en Verpakking over 1945 en 1946	"	55,38
Porti	"	48,66
Algemeene onkosten	"	7,60
Plakzegels	"	2,90
Teruggestort aan te veel ontvangen gel- den, w.o. f 15,— aan dubbel betaalde contributie	"	16,—
Geblokkeerde girorekening	"	946,50
Saldo op 31 December 1946:		
Giro	f	1664,97
Cassa	"	36,07
Saldo Indië (20-6-'40)	"	23,38
		1724,42
		4056,24

KAPITAALSREKENING

CREDIT

31 Dec. 1946	Saldo Nutsspaarbank	f	684,12
			684,12

NOTITIES BETREFFENDE BOSSCHE PENNINGEN

„Goed voorgaan, doet goed volgen”. De didactische beteekenis van dit gezegde spoorde mij aan in dit jaarboek, gewijd aan de bevordering der Nederlandsche penningkunst, met een enkel woord te wijzen op het streven van de stad 's-Hertogenbosch, zoowel wat haar bestuur als wat hare inwoners betreft, om gebeurtenissen van eenige waarde voor het nageslacht op den „penning” vast te leggen. En dan heb ik niet den tijd op het oog, toen de penning bijna als een „volksgebruik” naar voren trad en uit welke tijd zoo vele prachtige stukken nog van onze vaderlandsche grootheid spreken, en ook wil ik niets vertellen van de merkwaardige „stadhuis- of vroedschapspenningen”, waarop de stad zich mag beroemen, maar mijn bedoeling is te laten zien, wat hier in de laatste decennia aan penningen werd uitgegeven, waarmede tevens zal blijken, dat ons goed Vaderlandsche gebruik hier nog steeds voortleeft, om anderen aan te sporen het Bossche voorbeeld te volgen.

Eerepenning. Pl. I, 2 (Vz.).

De eerste penning, waarop ik wijzen wil, is de „eerepenning”, welke het stadsbestuur, op voorbeeld van andere steden, bij raadsbesluit van 21 Juni 1920 instelde ter uitreiking in goud, zilver of brons aan personen, die zich voor de stad op eene bijzondere wijze verdienstelijk hebben gemaakt. Deze penning werd ontworpen en gemodelleerd door Huib Luns, de toenmalige directeur der School voor Kunst, Techniek en Ambacht alhier en geslagen door de Koninklijke Begeer te Voorschoten. ¹⁾

In het randschrift op de voorzijde van den penning heeft Luns het doel van den penning neergelegd „*Eerepenning van 's Hertogenbosch*” en hij heeft getracht daarbinnen een beeld van de stad en haren stichter te geven.

Om de stad uit te beelden projecteerde hij een cirkelvormige ommuring (de stad had een driehoeksvorm) met de drie hoofdboorten, die volgens den kronieker Molius op verzoek van den hertog door de zuster-steden Leuven, Brussel en Antwerpen gebouwd zouden zijn.

Dezelfde kronieker vertelt ook, dat de stad in het bosch van den hertog zou zijn ontstaan en dat deze de jonge poorters toestemming zou hebben verleend het voor hunne woningen noodige hout in zijn bosch te kappen.

Dat bosch mocht blijkbaar volgens Luns op den penning niet ontbreken, maar daar hij er buiten de ommuring geen plaats meer voor had, plaatste hij het daarbinnen, waar boven-uit hij twee der voornaamste Bossche gebouwen, de St. Janskerk en het stadhuis, deed oprijzen.

Als „blikvanger” moeten wij de groep beschouwen, die over dit alles heen ligt, en als het ware rust op het groote wapen van de stad, dat een gedeelte der ommuring geheel bedekt.

Die groep stelt den stichter der stad Hertog Hendrik I van Brabant voor, die met den valk op de hand op zijn stilstaand paard is gezeten en vergezeld wordt van twee honden, waarvan de eerste zit en de andere ligt.

Fraai is deze penning niet en ook slordig gemodelleerd. Ommuring en poorten zijn zonder eenigen stijl, en vreemd doet het aan het bosch, zooals reeds is gezegd, daar binnen te zien en nog vreemder er de vijftiende-eeuwsche kerk en het laat zeventiende-eeuwsche stadhuis hier te ontmoeten.

De keerzijde van dezen penning is bestemd voor eene opdracht, omgeven door een krans van „doornen”.

¹⁾ Voorzover niet anders vermeld, zijn de door ons beschreven penningen geslagen door de Kon. Begeer.

Jeroen Bosch's penning. Pl. II, 5.

De Bosschenaar, die, althans sedert een kleine eeuw, om zijn groote kunst zich een wereldnaam heeft verworven, is de schilder Jheronimus van Aken, meer bekend onder den naam van Jeroen Bosch.

De stad 's Hertogenbosch was hem een erbetooning verschuldigd en zij heeft zich daarvan op 7 Juni 1930 dan ook gekwetend door op de markt een standbeeld van hem te plaatsen en een penning ter herinnering hieraan te doen slaan, die fraaier is dan het door Falise gemaakte bronzen beeld.

De penning is gemodelleerd door Jac. J. van Goor. Op de voorzijde zien wij de beeltenis van den schilder naar, zooals het heet, zijn zelfportret, dat te Arras bewaard wordt, waaromheen wij lezen: † *Jheronimus Bosch obiit Silvae - ducis 1516*. Zijn sterfjaar werd genomen, omdat dit vaststaat, terwijl zijn geboortjaar niet bekend is.

Op de keerzijde van den penning prijkt het stadswapen, zooals dat op de brodsie der Bossche pijpers van 1530 voorkomt, waarvan wij mogen aannemen, dat het in Jheronimus' tijd ook zoo gevoerd werd. Het randschrift hier drukt de bedoeling van den penning uit *Standbeeld onthuld 17 Juni 1930.* ²⁾

Veehallenpenning.

De zoo druk bezochte twee weekmarkten op Woensdag en Zaterdag te 's Hertogenbosch kan men als de nakomelingen beschouwen der weekmarkten door de Brabantsche hertogen aan de stad toegestaan. Zeker, hun aard is anders dan die hunner voorgangers, maar of zij minder druk zijn of van minder beteekenis, staat te bezien.

Behalve bloemen, groenten en allerhande artikelen komt er ook vee op de markt en de veemarkt groeide zoodanig uit, dat het stadsbestuur het noodig achtte op een terrein bij de stad groote veehallen te bouwen, die tot de voornaamste van ons land gerekend moeten worden.

De plechtige opening dier veehallen vond plaats op 20 Mei 1931, en gedurende een week lang zijn daarbij muziekfeesten gehouden.

Het bouwen dier veehallen was voor Den Bosch een belangrijke commercieele gebeurtenis en de herinnering daaraan heeft het stadsbestuur op een penning doen vastleggen.

De voorstelling op de voorzijde van dezen penning bestaat uit twee deelen, waarvan het onderste en kleinste gedeelte als de afsnede beschouwd moet worden. Onder het opschrift „*Veemarkt 's Hertogenbosch*” zien wij er de vertikale doorsnee der hallen, waarboven een groot luchtruim en op de afsnede eene reproductie van de brodsie der voormalige stadspijpers, waarop het stadswapen voorkomt, geflankeerd door loofwerk.

Binnen een bladerkrans op de keerzijde lezen wij: „*Herinneringspenning feestweek 1931, 's Hertogenbosch*”

Wie dezen penning ontworpen heeft, weet ik niet, maar een gelukkige gedachte heeft den man daarbij niet geleid, want de voorstelling rammelt. Het bijeenbrengen der *moderne* hallen met de *zestiende-eeuwsche* brodsie, welke de Bossche pijpers bij feestelijke gelegenheden op hun tabbaard droegen, is nog al ondoordacht.

Penning 750-jarig bestaan der stad. Pl. II, 3.

Het jaar 1935 was voor 's Hertogenbosch een belangrijk jaar. Afgaande op een historische waarschijnlijkheid besloot het stadsbestuur op grootsche en hoofdsche wijze het zeventienhonderdvijftig jarig bestaan der stad te vieren en gedurende drie weken heeft dan ook het feest, bij die gelegenheid gegeven, voor de Bosschenaren geduurd, waaraan duizende vreemdelingen volop hebben deelgenomen.

Het zou opgevallen zijn, wanneer de magistraat der stad die gebeurtenis niet op een penning had vastgelegd. En de penning, dien de stad daarvoor heeft laten slaan, kan wel tot de fraaiste gerekend worden, die in de laatste jaren in ons land zijn geslagen.

Met groote zorg werd deze penning, om hem zoo historisch mogelijk te hebben, door mij ontworpen en naar mijn ontwerp door André Verhorst, leeraar aan de School voor Kunst, Techniek en Ambacht, geteekend en verder door Jac. J. van Goor gemodelleerd. Het latijnsche randschrift van voor- en keerzijde is van Dr. C. Wilde S.J.

De grondgedachten voor de afbeeldingen op den penning zijn tweërlei: de *stichter*, of liever de vorst, die de portus tot stad verhef, en de *stad* zelf. De stichter, hertog Hendrik I van Brabant, is voorgesteld gelijk wij de *middeleeuwsche* landsheeren het meest zien afgebeeld, te paard in volle wapenrusting, zooals hij voor de rechten van zijn volk opkwam. Rond dit ruiterbeeld staat vermeld, dat hij is: Hendrik, hertog van Lotharingen

²⁾ Nader door mij beschreven in het Jaarboek voor Munt- en Penningkunde 1931, 67.

en Brabant, die in 1185 Den Bosch stichtte, „*Henricus, Lotharingiae et Brabantiae dux, conditor Silvae MCLXXXV.*”

Om de stad te verzinnebeelden kon geen beter embleem genomen worden dan het stadszegel, dat wil zeggen, het beeld, dat daarop voorkomt.

Nu heeft de stad meermalen dat zegelbeeld gewijzigd en om nu zoo dicht mogelijk bij het stichtingsjaar der stad te zijn, werd dat van het oudst bekende zegel, namelijk van het jaar 1242, genomen. Op dat zegel komen *drie boomen* voor en deze drie zijn ter vertegenwoordiging der stad op de keerzijde van den penning geplaatst, met als randschrift: „*A Silva condita anni DCCL expleti*”, dus de mededeeling, dat er sedert het stichten der stad zeventienhonderdvijftig jaren verstreken zijn. ³⁾

Van Lanschotpenning. Pl. III, 6 (Vz.).

Bij gelegenheid van bovengenoemd feest kwam hier nog een penning tot stand, namelijk de portretpenning van de burgemeester der stad, Mr. F. J. van Lanschot, die de ziel van het groote feest was. Maar niet om deze reden, maar om zijn uitstekende verdiensten als burgemeester werd hem de penning in goud, zilver en brons door de geheele bevolking aangeboden, zooals op de keerzijde in het, door Drs. A. Brans samengestelde, opschrift is uitgedrukt. Het portret werd geteekend door André Verhorst en de penning werd gemodelleerd door M. P. J. Fleur ¹⁾.

Brabantpenning.

De Brabanders zijn altijd trouwe onderdanen van hun vorst geweest, dus ook de Bosschenaren.

Toen Koningin Wilhelmina in 1923 Haar zilveren regeeringsjubileum vierde, hebben eenige Bosschenaren op een fraaien gegoten penning de Brabantsche gehechtheid aan de Landsvrouw vastgelegd. Naar het ontwerp van Herman Moerkerk heeft Jac. van Goor den penning gemodelleerd.

De voorstellingen op de beide zijden van den penning zijn in het „wazige der herinnering” gehouden en de voorzijde toont een Brabantsch landschap, waarboven de Oranje-zon opgaat. Een krans van rijpe vruchten rond het Brabantsche wapen boven het landschap doelt op de zegeningen, welke Brabant onder de Oranje-regeering heeft mogen oogsten, terwijl het randschrift hier luidt: „*Ter herinnering aan het 25 jarig regeeringsjubileum van H.M. Koningin Wilhelmina*”. Als een strijdkreet van Brabants' weerbare mannen klinkt het randschrift op de keerzijde van den penning: „*Een sterke wacht zij Brabants' kracht*” en als symbool hiervan staat daar de „*Ven' blaar*”, de vaandeldrager van de oude Brabantsche schuttersgilden, in rustige, fiere houding, wachtend op het bevel van den hoofdmans tot het zwaaien van zijn vaandel, ten teken dat de strijd gaat beginnen ²⁾.

Genootschappenning. Pl. III, 8 (Vz.).

Even als andere provincies in ons land heeft ook Noordbrabant zijn „Genootschap”, dat tot doel heeft in eigen streek Kunst en Wetenschap te dienen.

Het Brabantsche Genootschap had tot grondlegger den Ossenaar Dr. C. R. Hermans, rector der Latijnsche scholen te 's-Hertogenbosch en als eerste medewerkers had deze den gouverneur-staatsraad der Provincie, A. J. C. baron van den Bogaerde van Terbrugge en den Bosschen uitgever H. Palier naast zich. De groote boekerij en het historisch museum van het Genootschap getuigen van hun „ijver”, hun „kunnen” en hun „belangstelling” voor alles wat Brabants' kunst en wetenschap betreft.

Op 8 Maart 1937 was het honderd jaren geleden, dat het Genootschap werd opgericht, welke gebeurtenis op waardige wijze is herdacht geworden, ten bewijze waarvan het bestuur een mooien penning heeft doen slaan, welke door A. Terwesten gemodelleerd werd. Het doel van het Genootschap is op de voorzijde symbolisch uitgedrukt door een zittende vrouwefiguur, op wier zitplaats het wapen van de Provincie Noordbrabant voorkomt. De vrouw heeft naast haar een „uil”, het zinnebeeld der *wetenschap* en op hare hand den „pegasus” het steigerend paardje, het embleem der *Kunst*, welk embleem nog eens herhaald wordt door het „sterrebeeld” van dien naam in het penningveld aangebracht. Het randschrift bestaat uit den naam van het Genootschap, terwijl de jaartallen op de afsnede het eeuwfeest aanduiden, dat op de keerzijde in tekstvorm nader wordt aangegeven.

³⁾ Zie mijn bijdrage: a. in het gedenkboek „'s Hertogenbosch 1185—1935”, 3 Maart 1935, 132 e.v., b. Jaarboek voor Munt- en Penningkunde 1935, 120 e.v.

¹⁾ Zie mijne bijdrage in bovengenoemd Jaarboek, 122.

²⁾ Zie mijne bijdrage in „Nieuwe Tijden” 1924, 148 e.v.

Penning III. Lieve Vrouwebroederschap. Pl. I. 4 (Vz.).

Tot een der oudste godsdienstige instellingen van ons land behoort de Illustre Lieve Vrouwe-broederschap te 's-Hertogenbosch, die in 1318 van den Luikschen Bisschop, Adolf van der Marck, hare statuten kreeg. Het doel der Broederschap was de Zoon Gods door Zijne Heilige Moeder te eeren.

Ver buiten de grenzen van het Brabantsche land telde de Instelling hare leden, en zowel Kerkelijke Hoogwaardigheidsbekleeders, als Vorstelijke Personen, lagere geestelijken als gewone leeken beijverden zich als lid te worden opgenomen. Een keur van mannelijke leden, die bij hun intrede den eed aflegden, en daarom „Gezwoeren broeders" genoemd werden, vormde het bestuur.

De rijkdom, waartoe de Broederschap geraakte, toont ons nog de prachtige kapel, die de mooiste van ons land genoemd wordt, welke zij aan den Noordkant der St. Janskerk bouwde en die nu tot deze kerk behoort.

Toen in 1629 de stad door Prins Frederik Hendrik was ingenomen en zij tot de Vereenigde Nederlanden was gaan behooren, kwam onmiddellijk het verbod den Katholieken Godsdienst uit te oefenen. Kerken, kloosters en al wat daartoe behoorde, verviel aan den Staat, en de Broederschap zou dat lot ook hebben ondergaan, wanneer er niet iets op was gevonden, het te ontduiken. De Gouverneur der stad, Johan Wolfart van Brederode, wist de Broeders te bewegen het ledenaantal op zes en dertig te brengen, waarvan de eene helft Katholiek en de andere Protestant zou zijn, waardoor de Broederschap een *leekenvereeniging* werd.

Sedert 1818, toen zij vijfhonderd jaren bestond, viel de Broederschap de grootste eer te beurt, dat Prins Willem, de latere Koning Willem II zich als „Zwanenbroeder in de Koninklijke lijn" liet uitroepen, en nog heden willen de Leden van ons Koninklijk Huis dien eertitel voeren.

Bij gelegenheid van het zeshonderdjarig bestaan der Broederschap in 1918 gaven de Proosten een penning uit, door Huib Luas gemodelleerd.

Op de voorzijde daarvan prijkt de historische „Zwaan", die de wapens draagt van H.M. de Koningin en van Prins Hendrik, met de data, waarop deze tot „Zwanenbroeder" zijn uitgeroepen.

De rand is bezet met de wapens der toenmalige Broeders, die der Katholieken met den punt naar buiten, die der Protestanten met den punt naar binnen gekeerd, ten teken, dat de Protestanten later in de Broederschap zijn gekomen. Op de keerzijde ziet men het „insigne", dat door de leden wordt gedragen, waaromheen de naam der Broederschap en de jaartallen 1318-1918, gelezen wordt.

Penning Polder van de Eigen. Pl. III, 7 (Vz.).

Een fraaie penning kwam er tot stand bij het zeshonderdjarig bestaan van den Polder van der Eyghen, waarvan te 's-Hertogenbosch het Dagelijksche Bestuur zetelt.

De voorzitter van dit college was toen Jhr. M. A. Snoeck, de bekende Brabantsche penningkundige en penningverzamelaar, die door vele publicaties het belang van den penning voor de plaatselijke geschiedenis in het daglicht heeft gesteld en de Kunst van penningsnijden heeft naar voren gebracht.

Het zou mij niet verwonderen, dat Jhr. Snoeck het bestuur van den Polder er toegebracht heeft, het zesde eeuwfeest op een penning te doen vastleggen, en dat hij ook dien penning ontworpen heeft.

De Polder kwam tot stand door toedoen van hertog Jan II van Brabant in Augustus 1309, en in eene verordening, die hij op 11 December daarna gaf, spreekt hij van „onse lant gheleghen in onsen lande gheheyten Eyghen bi Shertogenbossche" ⁹⁾.

Dat „Jand" schijnt een schependom te zijn geweest, hetgeen is af te leiden uit de voorstelling op de voorzijde van den penning, waarop een zegel is weergegeven, dat tot randschrift draagt „S(e)ghel der Scepenen uter Eyghenen". Het zegelbeeld toont op een gedamascieerd veld een wapenschild met een vierblad en daaronder eene ploeg, en om dit alles heen een tweede randschrift, luidende: „Hertog Jan II v(an) Brabant constitueert Polder v(an) d(er) Eigen, 19 Augustus) 1309 onder Orthen - 's-Hertogenbosch - Rosmalen, Nuland en Empel". Op de keerzijde, in een door gestyleerde waterplanten omgeven vierkant, het opschrift, „600-jarig bestaan" — met de namen der leden van het Dagelijksch Bestuur.

H. J. M. EBELING.

⁹⁾ Gemeente archief van 's-Hertogenbosch. Rood Privilegeboek fol. 82.

FIDEM

Fédération Internationale des Editeurs de Médailles.

Toen in Juli 1939 door deze Federatie het 2e congres werd gehouden te Luik, tegelijk met de groote tentoonstelling aldaar, vermoedden de deelnemers niet, dat deze bijeenkomst de laatste zou zijn voor vele jaren. De oorlog heeft ook deze jonge organisatie getroffen, maar direct na de bevrijding heeft het bestuur pogingen in het werk gesteld om te trachten de uitgave van het maandblad „Médailles” te hervatten.

De moeilijkheden bleken echter zoo groot, dat eerst in Maart j.l. het eerste nummer kon verschijnen: No. 1 van de 10e jaargang, Januari 1947. Uiteraard laat de papierpositie niet toe elke maand een aflevering te doen verschijnen; voorloopig zullen dit slechts enkele nummers per jaar kunnen zijn.

Dit eerste nummer ziet er echter goed uit en de inhoud is belangwekkend, omdat deze een beeld geeft van de activiteit van de penningkunst in de landen Frankrijk, België en Nederland na de bevrijding van het duitsche juk.

In het artikel van den adjunct-secretaris, M. Jean Lanllier, lezen wij o.m. dat de Munt van Polen volledig vernield is alsmede de Poolsche Nationale Numismatische Collecties, en zelfs in Zwitserland, voor ons begrip het land van belofte, groote moeilijkheden te overwinnen waren, doordat zoovele medailleurs onder dienst waren en deze kunst dus tijdens de oorlog practisch heeft stilgelegd, terwijl de fabrikanten ook daar vervangingsmetalen hebben moeten gebruiken en dus blijkbaar niet over medaillebrons beschikten.

In Engeland is tijdens den oorlog geen enkele penning geslagen, omdat alles voor de nationale verdediging werkte, slechts is na de bevrijding één penning verschenen op de overwinning, waarvan de maker, Paul Vincze, waarschijnlijk een Poolsche réfugié is. In Frankrijk, waar de Monnaie de Paris steeds een zekere monopolie-positie voor het slaan van penningen heeft bezeten, was het voor den particulieren fabrikant uiterst moeilijk gedenkpenningen te fabriceren in verband met de strenge metaal-contingenteering. Alleen de Monnaie, waarvoor deze belemmerende maatregelen niet golden, heeft tijdens en na den oorlog talrijke penningen geslagen. Direct na de bevrijding heeft zij de uitgifte van de bekende historiepenningen hervat, waarvan een aantal in dit nummer staat afgebeeld.

Ook de medailleurs in België zijn weer met volle moed begonnen, waarvan een 9 tal afbeeldingen getuigen.

Nederland is vertegenwoordigd in dit nummer met een 2 tal bevrijdingspenningen en een gedenkpenning op de „Battle of Arnhem”. Met groote belangstelling zien wij het volgende nummer tegemoet en het is te hopen, dat behalve Nederland, hierin ook die landen vertegenwoordigd zullen zijn die, op het moment dat dit nummer verscheen, blijkbaar niet in de gelegenheid waren hun bijdrage te leveren.

De leden van de Ver. v. Penningkunst, die in de naaste toekomst hun verzameling willen verrijken met fraaie penningen van buitenlandsche oorsprong, raden wij zich met de Federatie in verbinding te stellen, waarvan het adres is: 58 Rue du Louvre, Paris (2e).

Het secretariaat der Ver. v. Penningkunst heeft een beperkt aantal exemplaren van het tijdschrift „Médailles” ontvangen, welke op verzoek, in volgorde van binnenkomst der aanvragen, ter kennismaking zullen worden toegezonden.

v. W.

PLAAT I

1

2 (Vz.)

1 (Vz.)

PLAAT II

5

3

PLAAT III

6 (Vz.)

8 (Vz.)

7 (Vz.)

R